ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 15ης Μαΐου 2003 *

Στην υπόθεση C-193/01 P,

Αθανάσιος Πιτσιόρλας, κάτοικος Θεσσαλονίκης (Ελλάδα), εκπροσωπούμενος από τον Δ. Παπαφιλίππου, δικηγόρο,

αναιρεσείων,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της διατάξεως που εξέδωσε στις 14 Φεβρουαρίου 2001 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (πρώτο τμήμα) στην υπόθεση Τ-3/00, Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ (Συλλογή 2001, σ. II-717), με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της διατάξεως αυτής,

όπου λοιποί διάδικοι είναι

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως,** εκπροσωπούμενο από τον M. Bauer και τη Δ. Ζαχαρίου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

και

η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα,

καθών πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Wathelet, πρόεδρο τμήματος, C. W. A. Timmermans (εισηγητή), D. A. O. Edward, P. Jann και A. Rosas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 2002, κατά τη διάρκεια της οποίας ο Αθ. Πιτσιόρλας εκπροσωπήθηκε από τον Ι. Μαθιουδάκη, δικηγόρο, και το Συμβούλιο από τον M. Bauer και τη Δ. Ζαχαρίου,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που έφθασε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου με τηλεομοιοτυπία στις 3 Μαΐου 2001 και κατέθεσε στη Γραμματεία στις 7 Μαΐου 2001, ο Αθ. Πιτσιόρλας άσκησε, δυνάμει του άρθρου 40 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 14ης Φεβρουαρίου 2001, Τ-3/00, Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ (Συλλογή 2001, σ. II-717, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφυγή περί ακυρώσεως που είχε ασκήσει ο Αθ. Πιτσιόρλας κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 30ής Ιουλίου 1999, με την οποία είχε απορριφθεί η αίτησή του περί προσβάσεως σε ένα έγγραφο (στο εξής: απόφαση του Συμβουλίου).

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά

2 Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς περιγράφονται ως ακολούθως με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη:

«1 Ο προσφεύγων είναι υποψήφιος διδάκτωρ στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης (Ελλάδα).

2 Με επιστολή της 6ης Απριλίου 1999, που περιήλθε στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου στις 9 Απριλίου 1999, ο προσφεύγων ζήτησε, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 93/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για την

πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 96/705/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ L 325, σ. 19), να του επιτραπεί η πρόσβαση στη συμφωνία "Βασιλεία/Nyborg" σχετικά με την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ), που επικυρώθηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών Θεμάτων κατά την άτυπη συνοδό τους της 12ης Σεπτεμβρίου 1987 στο Nyborg (Δανία).

3 Με επιστολή της 11ης Μαΐου 1999, την οποία ο προσφεύγων έλαβε στις 15 Μαΐου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου απάντησε ως εξής:

"Η Γενική Γραμματεία εξέτασε προσεκτικά το αίτημά σας, αλλά δεν μπόρεσε να εξεύρει το έγγραφο αυτό, κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι πιθανότητα αφορά έγγραφο της [Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας]. Θα ήταν λοιπόν προτιμότερο να απευθυνθείτε ο ίδιος σε αυτήν [...]".

4 Με έγγραφο της 8ης Ιουνίου 1999, που πρωτοκολλήθηκε από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου στις 10 Ιουνίου 1999, ο προσφεύγων υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731.

5 Με επιστολή της 5ης Ιουλίου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι, λόγω αδυναμίας λήψεως αποφάσεως εντός της προθεσμίας του ενός μήνα που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως 93/731, αποφασίστηκε να παραταθεί η προθεσμία αυτή κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του εν λόγω άρθρου, που προβλέπει τα εξής:

"Κατ' εξαίρεση, ο Γενικός Γραμματέας μπορεί, αφού ενημερώσει προηγουμένως τον αιτούντα, να παρατείνει κατά ένα μήνα τις προθεσμίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1, πρώτη πρόταση, και στην παράγραφο 3."

6 Παραλλήλως, με επιστολή της 28ης Ιουνίου 1999 προς τη Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), ο προσφεύγων ζήτησε να του επιτραπεί η πρόσβαση στο προαναφερθέν έγγραφο κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 1999/284/ΕΚ της ΕΚΤ, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και τα αρχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΕ 1999, L 110, σ. 30). Κατόπιν της απορρίψεως της αιτήσεως αυτής με επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999, ο προσφεύγων ζήτησε, με επιστολή της 27ης Ιουλίου 1999, την επανεξέτασή της βάσει του άρθρου 23.3 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ που θεσπίστηκε στις 7 Ιουλίου 1998 (ΕΕ 1998, L 338, σ. 28), όπως τροποποιήθηκε στις 22 Απριλίου 1999 (ΕΕ 1999, L 125, σ. 34).

7 Με επιστολή της 2ας Αυγούστου 1999, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 8 Αυγούστου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου διαβίβασε στον προσφεύγοντα την απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999 περί απορρίψεως της επιβεβαιωτικής του αιτήσεως [...]. Η απόφαση αυτή είχε ως εξής:

"Υστερα από προσεκτική έρευνα διαπιστώθηκε ότι το έγγραφο που αναφέρεται στην αίτηση αφορά την 'Εκθεση της Επιτροπής Διοικητών σχετικά με την ενίσχυση του ΕΝΣ', η οποία δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών της ΕΟΚ στο Nyborg στις 8 Σεπτεμβρίου 1987.

Οι κανόνες που διέπουν την επιχειρησιακή λειτουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος ουδέποτε αποτέλεσαν μέρος του κοινοτικού δικαίου· επομένως το Συμβούλιο ουδέποτε εκλήθη να λάβει οποιεσδήποτε σχετικές αποφάσεις.

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το έγγραφο που ζητεί ο αιτών καταρτίστηκε από τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών, καλείται ο αιτών να απευθύνει την αίτησή του απ' ευθείας στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα."

8 Στην ίδια αυτή επιστολή, ο Γενικός Γραμματέας εφιστούσε επίσης την προσοχή του προσφεύγοντος στις διατάξεις των άρθρων 195 ΕΚ και 230 ΕΚ, οι οποίες αφορούν, αντιστοίχως, τις προϋποθέσεις προσφυγής στον Διαμεσολαβητή και ελέγχου της νομιμότητας των πράξεων του Συμβουλίου από το Δικαστήριο.

9 Με επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 13 Νοεμβρίου 1999, ο προσφεύγων ενημερώθηκε σχετικά με την απόφαση του [Διοικητικού] Συμβουλίου της ΕΚΤ να μην του επιτραπεί η πρόσβαση στο εν λόγω έγγραφο (στο εξής: απόφαση της ΕΚΤ).»

3 Από το δικογραφία προκύπτει ότι η απόφαση της ΕΚΤ, παρότι δεν επέτρεψε την πρόσβαση του αναιρεσείοντος στα αρχεία της Επιτροπής Διοικητών, τόνιζε ότι «η συμφωνία "Βασιλεία/Nyborg" δεν είναι, κατά κυριολεξία, ενιαίο έγγραφο, συνταχθέν υπό τη μορφή συμφωνίας μεταξύ των μερών, αλλά αποτελείται από εκθέσεις και πρακτικά, συντάκτες των οποίων είναι ταυτόχρονα η Επιτροπή Διοικητών και η Νομισματική Επιτροπή».

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

4 Υπ' αυτές τις συνθήκες, ο Αθ. Πιτσιόρλας, φρονώντας ότι παραπλανήθηκε από το Συμβούλιο, το οποίο του απέκρυψε την ύπαρξη της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής η οποία συστάθηκε βάσει του άρθρου 105, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ και το καταστατικό της οποίας συντάχθηκε με απόφαση του Συμβουλίου της 18ης Μαρτίου 1958 (μόνο σε ξενόγλωσσες εκδόσεις: ΕΟ 1958, 17, σ. 390), άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου στις 20 Ιανουαρίου 2000 προσφυγή περί ακυρώσεως, αφενός, της αποφάσεως του Συμβουλίου και, αφετέρου, της αποφάσεως της ΕΚΤ.

5 Σύμφωνα με το άρθρο 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το Συμβούλιο προέβαλε, με χωριστό δικόγραφο, ένσταση απαραδέκτου κατά της προσφυγής του Αθ. Πιτσιόρλα περί ακυρώσεως. Το Συμβούλιο ισχυρίστηκε συναφώς ότι η προσφυγή, καθόσον στρεφόταν κατά της αποφάσεώς του, έπρεπε να απορριφθεί ως εκπρόθεσμη, δεδομένου ότι ασκήθηκε μετά την πάροδο της δίμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ και ότι η απώλεια του δικαιώματος προς άσκηση προσφυγής λόγω παρελεύσεως της αποκλειστικής προθεσμίας δεν επηρεάζεται με την απλή επίκληση συγγνωστής πλάνης. Αφενός, πράγματι, από τη διατύπωση της αποφάσεως του Συμβουλίου προκύπτει ότι η απόφαση δεν μπορούσε να προκαλέσει επιτρεπτή σύγχυση στον προσφεύγοντα, εφόσον ήταν σαφές ότι αποτελούσε οριστική απόφαση επιδεκτική προσφυγής. Αφετέρου, δεν αμφισβητείται ότι ο προσφεύγων, ως δικηγόρος και υποψήφιος διδάκτωρ της Νομικής, ήταν σε θέση, κατά μείζονα λόγο, να καταλάβει ότι έπρεπε να προσβάλει την απόφαση του Συμβουλίου χωρίς να αναμείνει την απόφαση της ΕΚΤ.

6 Ο Αθ. Πιτσιόρλας, χωρίς να αμφισβητεί το εκπρόθεσμο της προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, υποστήριξε ότι το εκπρόθεσμο οφειλόταν σε συμπαιγνία των οικείων κοινοτικών οργάνων, εφόσον παρακινήθηκε να αναμείνει την απόφαση της ΕΚΤ προτού προσβάλει την απόφαση του Συμβουλίου. Ο Αθ. Πιτσιόρλας υποστήριξε εξάλλου ότι θα ήταν ανόητο να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, ενώ το Συμβούλιο τον βεβαίωνε, για δεύτερη φορά, ότι δεν ήταν ο συντάκτης του αναζητούμενου εγγράφου και ότι ουδέποτε κλήθηκε να λάβει αποφάσεις στο πλαίσιο του ΕΝΣ. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι μόνον από την ανάγνωση της αποφάσεως της ΕΚΤ και, στη συνέχεια, του υπομνήματος αντικρούσεως της ΕΚΤ, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Μαΐου 2000, συνειδητοποίησε την όλη κατάσταση και ιδίως, την ύπαρξη, εκτός της εκθέσεως της Επιτροπής Διοικητών, εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής, συμβουλευτικού οργάνου του Συμβουλίου, που έφερε τον τίτλο: «Η ενίσχυση του ΕΝΣ — Έκθεση του Προέδρου της Νομισματικής Επιτροπής κατά την άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών στο Nyborg, 12 Σεπτεμβρίου 1987».

Η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

7 Το Πρωτοδικείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, δέχθηκε το αίτημα του Συμβουλίου. Απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη, στο μέτρο που στρεφόταν κατά

της αποφάσεως του Συμβουλίου και καταδίκασε τον Αθ. Πιτσιόρλα στα δικά του δικαστικά έξοδα, καθώς και στα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου που αντιστοιχούν στην ένσταση απαραδέκτου.

8 Η απόρριψη της εν λόγω προσφυγής έχει διττή βάση.

9 Αφενός, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, με τις σκέψεις 19 έως 21 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι η προσφυγή είχε ασκηθεί εκπροθέσμως, καθόσον η απόφαση του Συμβουλίου κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 8 Αυγούστου 1999 και το δικόγραφο της προσφυγής κατατέθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2000, ήτοι τρεις μήνες και πλέον μετά τη λήξη της προβλεπόμενης από το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως, με την παρέκταση της προθεσμίας λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες, δοθέντος ότι η εν λόγω προθεσμία έληξε εν προκειμένω τα μεσάνυχτα της Δευτέρας, 18 Οκτωβρίου 1999.

10 Αφετέρου, το Πρωτοδικείο, παρότι δέχεται, με τη σκέψη 22 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι «η συγγνωστή πλάνη μπορεί, υπό εξαιρετικές περιστάσεις, να μην έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της σχετικής προθεσμίας για τον προσφεύγοντα, [...] ιδίως [...] όταν το οικείο κοινοτικό όργανο ακολούθησε συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη και σε συναλλασσόμενο με συνήθη ενημέρωση που επέδειξε όλη την επιμέλεια που απαιτείται (βλ. αποφάσεις [του Πρωτοδικείου της 16ης Μαρτίου 1993, T-33/89 και T-74/89,] Blackman κατά Κοινοβουλίου, [Συλλογή 1993, σ. II-249] σκέψη 34, και [του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P] Bayer κατά Επιτροπής, [Συλλογή 1994, σ. I-5619] σκέψη 26)», διαπίστωσε, με τη σκέψη 23 της εν λόγω διατάξεως, ότι ο προσφεύγων εν προκειμένω δεν προσκόμισε «κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη του ισχυρισμού του ότι το Συμβούλιο ακολούθησε τέτοια συμπεριφορά».

11 Το Πρωτοδικείο, τονίζοντας αντιθέτως ότι, «σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως 93/731, η επιστολή της Γενικής Γραμματείας, με την οποία γνωστοποιήθηκε στον προσφεύγοντα η απόφαση του Συμβουλίου, τον ενημέρωσε, επιπλέον, για το περιεχόμενο των άρθρων 195 ΕΚ και 230 ΕΚ όσον αφορά, αντι-

στοίχως, τις προϋποθέσεις προσφυγής στον Διαμεσολαβητή και τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων του Συμβουλίου από το Δικαστήριο», έκρινε, με την ίδια σκέψη 23, ότι «ένας πολίτης που επιδεικνύει τη συνήθη επιμέλεια δεν μπορούσε να έχει καμία αμφιβολία ούτε ως προς τον οριστικό χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής ούτε ως προς την ισχύουσα δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ προθεσμία για την άσκηση προσφυγής».

12 Επομένως, με τη σκέψη 24 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, το Πρωτοδικείο δέχθηκε την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο και απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, διότι «οι περιστάσεις που επικαλούνταν ο προσφεύγων δεν μπορούσαν να θεωρηθούν εξαιρετικές περιστάσεις που συνιστούν συγγνωστή πλάνη».

Η αίτηση αναιρέσεως

13 Ο Αθ. Πιτσιόρλας, με την αίτηση αναιρέσεως, ζητεί από το Δικαστήριο να δεχθεί την αίτησή του αναιρέσεως και να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, να δεχτεί στο σύνολό τους τα πρωτοδίκως υποβληθέντα αιτήματα ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

14 Το Συμβούλιο, με το υπόμνημα αντικρούσεως, χωρίς να υποβάλει αίτηση με χωριστό δικόγραφο υπό την έννοια του άρθρου 91, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, αμφισβήτησε απλώς το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως, διότι ασκήθηκε εκπροθέσμως. Ισχυρίζεται συναφώς ότι το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Μαΐου 2001, ήτοι τέσσερις ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως από τον αναιρεσείοντα, δεδομένου ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη του κοινοποιήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 2001.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

15 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, μετά τις τροποποιήσεις του Κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, οι οποίες θεσπίστηκαν με απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ L 322, σ. 1) και τέθηκαν σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2001, η χρήση τηλεομοιοτυπίας περιλαμβάνεται ρητώς μεταξύ των παραδεκτών τρόπων διαβιβάσεως εγγράφων στο Δικαστήριο.

16 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο οποίος εφαρμόζεται και στην αίτηση αναιρέσεως βάσει του άρθρου 112, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του ιδίου Κανονισμού, «για τον έλεγχο της τηρήσεως των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία κατά την οποία το αντίγραφο του υπογεγραμμένου πρωτοτύπου ενός διαδικαστικού εγγράφου [...] περιέρχεται στη Γραμματεία με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας διαθέτει το Δικαστήριο, υπό τον όρον ότι το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του εγγράφου, συνοδευόμενο από τα συνημμένα και τα αντίγραφα που αναφέρονται στο [άρθρο 37], παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, κατατίθεται στη Γραμματεία το αργότερο δέκα ημέρες μετά την εν λόγω ημερομηνία».

17 Στην παρούσα υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι αυτή η προϋπόθεση πληρούται, διότι το δικόγραφο του Αθ. Πιτσιόρλα περιήλθε στο Δικαστήριο με τηλεομοιοτυπία στις 3 Μαΐου 2001, τελευταία ημέρα για την άσκηση αναιρέσεως, και το υπογεγραμμένο πρωτότυπο αυτού του δικογράφου, συνοδευόμενο από τα παραρτήματα και τα αναγκαία αντίγραφα, κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 7 Μαΐου 2001.

18 Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή.

Επί του βασίμου της αιτήσεως αναιρέσεως

19 Ο Αθ. Πιτσιόρλας προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως προς στήριξη της αιτήσεώς του. Οι λόγοι αυτοί αντλούνται, πρώτον, από την παράβαση του άρθρου 114, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, δεύτερον, από την παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων, τρίτον, από εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως του Συμβουλίου από το Πρωτοδικείο, τέταρτον, από την πλάνη περί τη διαπίστωση και τον επιλεκτικό και, συνεπώς, πεπλανημένο χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών και, τέλος, από τη μη εφαρμογή ή, επικουρικώς, την υπερβολικά αυστηρή εφαρμογή της νομολογίας περί συγγνωστής πλάνης.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως

20 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος πρέπει να εξεταστεί πρώτος, ο Αθ. Πιτσιόρλας ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τη νομολογία περί συγγνωστής πλάνης ή, εν πάση περιπτώσει, ότι την εφάρμοσε υπερβολικά αυστηρά.

21 Ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τη νομολογία περί συγγνωστής πλάνης πρέπει να απορριφθεί εξ αρχής.

22 Συγκεκριμένα, από το κείμενο της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως προκύπτει σαφώς ότι το Πρωτοδικείο στηρίχτηκε ρητώς σ' αυτή τη νομολογία για να εξετάσει το βάσιμο της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο και για να καταλήξει, με τη σκέψη 24 της εν λόγω διατάξεως, ότι έπρεπε να απορριφθεί ως απα-

ράδεκτη η προσφυγή κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, διότι οι περιστάσεις που προέβαλε ο αναιρεσείων δεν μπορούσαν να θεωρηθούν εξαιρετικές περιστάσεις που συνιστούν συγγνωστή πλάνη.

23 Συναφώς, το Πρωτοδικείο στηρίχτηκε, ιδίως, στο γεγονός ότι η επιστολή της Γενικής Γραμματείας, με την οποία γνωστοποιήθηκε στον αναιρεσείοντα η απόφαση του Συμβουλίου, τον ενημέρωνε, επιπλέον, για το περιεχόμενο των άρθρων 195 ΕΚ και 230 ΕΚ όσον αφορά, αντιστοίχως, τις προϋποθέσεις προσφυγής στον Διαμεσολαβητή και τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων του Συμβουλίου από το Δικαστήριο. Το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι ένας πολίτης που επιδεικνύει τη συνήθη επιμέλεια δεν μπορούσε να έχει καμία αμφιβολία ούτε ως προς τον οριστικό χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής ούτε ως προς την ισχύουσα δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ προθεσμία για την άσκηση προσφυγής.

24 Επιβάλλεται ωστόσο η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο, για να καταλήξει σ' αυτή τη διαπίστωση, ερμήνευσε υπερβολικά αυστηρά την έννοια της συγγνωστής πλάνης, όπως έχει αναπτυχθεί με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, η πλήρης γνώση του οριστικού χαρακτήρα μιας αποφάσεως, καθώς και της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής βάσει του άρθρου 230 ΕΚ, δεν αποκλείει ένας ιδιώτης να μπορεί να επικαλεστεί συγγνωστή πλάνη, ικανή να δικαιολογήσει το εκπρόθεσμο της προσφυγής του, διότι, κατά πάγια νομολογία (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Bayer κατά Επιτροπής, σκέψη 26), αυτή η πλάνη μπορεί να προκληθεί, ιδίως, όταν το οικείο κοινοτικό όργανο ακολούθησε συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, επιτρεπτή σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη και σε συναλλασσόμενο έχοντα τη συνήθη ενημέρωση που επέδειξε όλη την επιμέλεια που απαιτείται.

25 Δεν μπορεί, επομένως, να αποκλειστεί, κατ' αρχήν, ότι η πλάνη μπορεί να αφορά κι άλλα στοιχεία, πέρα από τον οριστικό ή μη χαρακτήρα της προσβαλλόμενης αποφάσεως ή τις λεπτομέρειες ασκήσεως των διαφόρων τύπων προσφυγών που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι αυτή η πλάνη απορρέει από σύγχυση που προκάλεσε η συμπεριφορά του οικείου κοινοτικού οργάνου και ότι ο

αναιρεσείων ήταν καλόπιστος και συναλλασσόμενος έχων τη συνήθη ενημέρωση που επέδειξε όλη την επιμέλεια που απαιτείται. Σ' αυτό το πλαίσιο, πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία της παρούσας υποθέσεως.

26 Στην παρούσα υπόθεση, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη τονίζει τα συγκεκριμένα στοιχεία που επικαλείται ο αναιρεσείων, προκειμένου να αποδείξει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις και ότι, ως εκ τούτου, η πλάνη του είναι συγγνωστή.

27 Αφενός, από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι ο Αθ. Πιτσιόρλας απευθύνθηκε δύο φορές στο Συμβούλιο για να λάβει το ζητούμενο έγγραφο, το οποίο αφορά την ενίσχυση του ΕΝΣ.

28 Αφετέρου, από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει επίσης ότι το Συμβούλιο, με την πρώτη επιστολή της 11ης Μαΐου 1999, η οποία κοινοποιήθηκε στον αναιρεσείοντα στις 15 Μαΐου 1999, απάντησε στον αναιρεσείοντα ότι δεν βρήκε το αναζητούμενο έγγραφο, ενώ με την επιστολή της 2ας Αυγούστου 1999, που κοινοποιήθηκε στον αναιρεσείοντα στις 8 Αυγούστου 1999, τον ενημέρωσε ότι το εν λόγω έγγραφο αφορά μια έκθεση που δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή Διοικητών στο Nyborg στις 8 Σεπτεμβρίου 1987 και ότι το ίδιο ουδέποτε κλήθηκε να λάβει οποιεσδήποτε σχετικές αποφάσεις.

29 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, συνάγεται ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένα την έννοια της συγγνωστής πλάνης, ερμηνεύοντας στενά την εν λόγω έννοια, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 23 της παρούσας αποφάσεως, και κρίνοντας, με τη σκέψη 23 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι ο αναιρεσείων δεν είχε προσκομίσει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη του ισχυρισμού του ότι το Συμβούλιο ακολούθησε συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει επιτρεπτή σύγχυση.

30 Συνεπώς, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη είναι αναιρετέα γι' αυτό τον λόγο, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως που προέβαλε ο Αθ. Πιτσιόρλας.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου και επί της ουσίας της αιτήσεως αναιρέσεως

31 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να την κρίνει.

32 Παρότι το Δικαστήριο δεν μπορεί, σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας, να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, διαθέτει, αντιθέτως, τα αναγκαία στοιχεία για να κρίνει οριστικά επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο κατά την πρωτόδικη διαδικασία.

33 Συγκεκριμένα, ενόψει των περιστάσεων που υπομνήστηκαν στις σκέψεις 27 και 28 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι ο αναιρεσείων δεν απέδειξε ότι η συμπεριφορά του Συμβουλίου μπορούσε, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, να προκαλέσει επιτρεπτή σύγχυση, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου περί συγγνωστής πλάνης.

34 Όπως τόνισε και ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 23 έως 25 των προτάσεών του, ο Αθ. Πιτσιόρλας, ενόψει των πληροφοριακών στοιχείων που του παρέσχε το Συμβούλιο, δεν είχε λόγο να προσβάλει μια απόφαση απορρίπτουσα το αίτημά του περί προσβάσεως σ' ένα έγγραφο, την ύπαρξη του οποίου αρνούνταν κατ' ουσίαν το Συμβούλιο. Ο Αθ. Πιτσιόρλας, μόλις στις 13 Νοεμβρίου 1999, ήτοι τέσσερις σχεδόν εβδομάδες μετά τη λήξη της προσθεσμίας ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, ενημερώθηκε από την ΕΚΤ για το ότι η συμφωνία της Βασιλείας/Nyborg αποτελείται από εκθέσεις και πρακτικά που είχαν συντάξει η Επιτροπή Διοικητών και η Νομισματική Επιτροπή.

35 Δεδομένου ότι ο Αθ. Πιτσιόρλας άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου στις 20 Ιανουαρίου 2000, ήτοι εντός εύλογης προθεσμίας αφότου έλαβε γνώση αυτού του πληροφοριακού στοιχείου που του παρέσχε η ΕΚΤ, το εκπρόθεσμο της προσφυγής μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά συγγνωστή πλάνη.

36 Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο κατά της προσφυγής που άσκησε ο Αθ. Πιτσιόρλας ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Φεβρουαρίου 2001, Τ-3/00, Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ.

2) Απορρίπτει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3) Αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου προκειμένου να αποφανθεί επί του αιτήματος του Αθ. Πιτσιόρλα περί ακυρώσεως της αποφάσεως του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999 και της αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 8ης Νοεμβρίου 1999, με τις οποίες απορρίφθηκε το αίτημά του περί προσβάσεως σ' ένα έγγραφο.

4) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Wathelet Timmermans Edward

Jann Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαΐου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

M. Wathelet